

Antoni Segura

Catedràtic d'Història Contemporània
i director del Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la UB
segura@ub.edu

ELECCIONS

Les eleccions de la revolta del gessamí

El 17 de desembre de 2010 la immolació de Mohamed Buazizi a Sidi Buzid originà un gran moviment de protesta que provocà la fugida del país de Ben Alí el 14 de gener de 2011. S'ha destacat la importància de les xarxes socials en l'organització de la protesta, però aquesta no hagués estat possible sense la lluita dels moviments socials —sindicats, associacions de joves, de dones, de llicenciats en atur, de militants pels drets humans...—, que tenen el seu precedent més immediat en l'aixecament miner de Gafsa de 2009.

La neutralitat de l'Exèrcit va afavorir un procés de transició ràpid que desembocà en les eleccions a l'Assemblea constituent del passat 23 d'octubre. En el termini d'un any, el Parlament haurà de redactar la nova Constitució. Per primera vegada Tunísia ha conegut unes eleccions lliures i la victòria de l'islam polític ha estat inapel·lable: Ennahda, 37% dels vots i 89 escons. És el que predeien els especialistes: la principal divisió política en els països àrabs i musulmans que accedeixin a la democràcia no és entre dreta i esquerra sinó entre partits islamistes i partits no confessionals. És lògic perquè les dictadures es justificaven com a fre de l'islam polític. La repressió se centrava, doncs i principalment, en els partits islamistes que, no obstant, creen unes xarxes de serveis paral·leles a les de l'Estat destinades als sectors menys afavorits.

Tanmateix, una lectura atenta dels resultats modera la victòria dels islamistes. Dels 8.289.924 possibles votants —720.100 a l'estranger— només es van inscriure i van votar 4.308.888 —el 52%— i d'aquests 255.740 —el 5,9%— ho van fer en blanc o foren vots nuls. Així doncs els vots a candidatures van ser 4.053.148, és a dir, el 49% del total del cens electoral. A més, 1.290.293 vots foren per candidatures que no han obtingut representació. Així doncs, els vots representats al Parlament són 2.762.855, una tercera part del cens electoral. En altres paraules,

La principal divisió política en els països àrabs i musulmans que accedeixen a la democràcia no és entre dreta i esquerra sinó entre partits islamistes i partits no confessionals

la victòria d'Ennahda té el suport del 18% dels possibles votants, alhora que la fragmentació del vot no confessional va afavorir la victòria de l'islam polític.

És poc probable que Ennahda, una formació propera als Germans Musulmans i al Partit de la Justícia i el Desenvolupament turc, emprengui una deriva antidemocràtica. Per esvair qualsevol dubte, Abelhamid Jlassi, director del comitè executiu del partit, declarava: «les prioritats de Tunísia són clares: l'estabilitat i les condicions per viure dignament, així com la instauració d'institucions democràtiques». I Hamadi Jebali —segon líder d'Ennahda— formava govern amb dos partits de centre esquerra, el Congrés per la República i l'Ettakatol. Prèviament els islamistes havien donat suport a l'elecció de Moncef Marzouki, del Congrés per la República, com a president de la República, i a Mustapha Ben Jaafar, de l'Ettakatol, com a president de l'Assemblea constituent.

Per acabar, cal fer dues consideracions finals: (a) les societats àrabs reclamen poder decidir autònomament el seu futur i això pot portar a configurar hegemonies que no sempre seran del grat de la UE. Però, mentre el procés electoral sigui transparent, caldrà acceptar els nous interlocutors, perquè

no han de repetir-se els errors de 1992 (Algèria) i 2006 (Palestina); i (b) la UE haurà d'assumir un nou escenari geopolític en l'espai mediterrani on apareix

amb força una nova potència regional, Turquia, que pot servir de model als grups de l'islam polític finançats fins ara pel Riad. ◀

Cens electoral: 8.289.924 electors (7.569.824 a Tunísia, 720.100 a l'estranger). **Vots emesos*:** 4.308.888 **Participació:** 52% **Vots nuls o en blanc:** 255.740 (5,9%) **Total de vots vàlids:** 4.053.148 **Vots emesos a candidatures amb representació:** 2.762.855 (68,2%) **Vots emesos a candidatures sense representació:** 1.290.293 (31,8%)

Partit o coalició	Vots	% vots	Escons	% escons
Harakat Ennahda¹	1.500.649	37,0	89	41,0
Congrés per la República²	341.549	8,4	29	13,4
Al-Aridha ash-Sha'abiyya³	252.025	6,2	26	12,0
Ettakatol²	248.686	6,1	20	9,2
Partit Democràtic i Progressista²	111.067	2,7	16	7,7
Al-Mubadara⁴	97.489	2,4	5	2,3
Al-Qutb²	49.186	1,2	5	2,3
Afek Tounes⁴	29.336	0,7	4	1,8
al-Badil az-Zawri⁵	11.891	0,3	3	1,4
Harakat ash-Sha'ab⁶	13.979	0,3	2	0,9
Moviment dels Demòcrates Socialistes⁷	8.230	0,2	2	0,9
Altres llistes i partits (amb un escó cada un)	98.768	2,4	16	7,7
Candidatures sense representació	1.290.293	31,8	0	0
TOTAL	4.053.148	100	217	100

(*) Els vots emesos són lleugerament inferiors al del total de votants inscrits. Així en el cas dels residents a Tunísia el total d'inscrits era de 4.123.602 electors, però només van exercir el seu dret 3.702.627 (89,8%).

(1) Islamistes (2) Esquerra i centre esquerra (3) Independents/populistes (4) Liberals (5) Comunistes (6) Nacionalistes àrabs (7) Centristes

Font: BUSTOS, Rafael. *Election Report: Tunisia / Constituent Assembly Elections*. 23 october 2011. UAM. Disponible a www.observatorioelectoral.es; i notes de premsa de l'Agence France-Presse